

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ РИЗИКІВ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Єріцян М.Г.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Пащенко О.В.
Національний університет кораблебудування ім. адм. Макарова
mariayeritsyan@gmail.com

Розглянуто особливості визначення вартості підприємств в умовах ризику. Визначено ключові параметри, які потрібно врахувати при оцінці вартості підприємства. Узагальнено показники, що дозволяють підвищити «якість» оцінки.

Ключові слова: *вартість підприємства, ринкова вартість, ризик, невизначеність.*

За стандартами багатьох країн поняття "ринкова вартість" означає найбільш ймовірну ціну, яка сформується при продажі об'єкту власності на вільному конкурентному ринку при дотриманні усіх необхідних для продажу умов, під якими розуміються, в тому числі й наступні: покупець і продавець мають повну інформацію для прийняття рішень і діють обачно, угода купівлі-продажу не є вимушеною ні для одної зі сторін, що беруть в ній участь. Наряду з ринковою вартістю існує поняття "обґрунтована ринкова вартість", під якою розуміється ціна, за якою здійснюється акт купівлі-продажу власності, коли обидві сторони зацікавлені в угоді, діють не за примусом, мають достатньо повної інформації про умови угоди і вважають їх справедливими.

Визначення вартості фірми не може обмежуватися оцінкою її нерухомості й інших активів. В переважній більшості випадків завод або фабрику купляють не для того, щоб її закрити, а майно продати частинами, хоча і такий варіант не виключення. Скоріш за все подібна покупка обумовлена наміром випускати продукцію й отримувати прибуток. Тому необхідно проводити комплексну оцінку вартості усіх активів підприємства з урахуванням отримання майбутнього прибутку, а також оцінка ряду факторів, таких як "добре ім'я" фірми, торгова марка, місце її знаходження, володіння новими технологіями, ліцензіями, наявність кваліфікованих кадрів тощо. Оцінка всіх цих елементів в економічних термінах, прийнятих в розвинених країнах, називається оцінкою бізнесу, пов'язаного з даною фірмою.

Законодавчо встановлено, що підприємницька діяльність є ризиковою, тобто дії учасників підприємництва в умовах ринкових відносин, конкуренції, функціонування всієї системи економічних законів не можуть бути з повною визначеністю розраховані і здійснені. Багато рішень в підприємницькій діяльності доводиться приймати в умовах невизначеності, коли необхідно вибирати напрям дій з декількох можливих варіантів, здійснення яких складно передбачити (розрахувати). Щоб оцінити чи отримає дана фірма в майбутньому дохід і наскільки він буде стабільним в процесі оцінки вартості підприємства слід оцінити ступінь ризику.

Основною ціллю фінансового аналізу є отримання невеликої кількості ключових (найбільш інформативних) параметрів, що дають об'єктивну й точну картину фінансового стану підприємства, його прибутків і збитків, змін в структурі активів і пасивів, в розрахунках з дебіторами й кредиторами. Важливим при цьому є розуміння, на якому етапі розвитку бізнесу власник почне отримувати доходи, і з якими альтернативними видатками це пов'язано.

Використання в розрахунках фінансових коефіцієнтів (показників) дає можливість підвищити «якість» оцінки й сформулювати об'єктивний висновок про фінансовий стан підприємства, оскільки дозволяє визначити те коло відомостей, які є важливими для користувачів фінансової звітності з точки зору прийняття рішень, а також дає можливість глибше оцінити положення даної звітної одиниці в системі господарювання та тенденції його зміни, врахувати всі можливі ризики для даного бізнесу.

Ціна підприємства відображає його виробничі й фінансові можливості, стан на ринку, перспективи розвитку. Відповідно, в аналогічних підприємствах має співпадати співвідношення між ціною й найважливішими фінансовими параметрами, такими як прибуток, дивідендні виплати, обсяг реалізації, балансова вартість власного капіталу. Порівняння основних фінансових показників з відповідними показниками аналогічних підприємств, що функціонують в тій же сфері економічної діяльності, дозволяє оцінити відносний фінансовий стан даної фірми в сегменті бізнесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Делас В.А. Визначення вартості капіталу вітчизняних підприємств / В.А. Делас // Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України: зб. матер. X Міжнар. наук. практ. конференції, 29—30 жовтня 2015 р. / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. — С. 74—76.
2. Карцев П.В. Обзор практики применения доходного подхода к оценке бизнеса / П.В. Карцев, А.А. Аканов // Вопросы оценки. — 2016. — № 2. — С. 2—19.
3. Мамонтова Н.А. Управління вартістю компанії: теоретико-методологічні аспекти / Н.А. Мамонтова // Актуальні проблеми економіки. — 2015. — № 8 (110). — С. 135—139.
4. Мамонтова Н.А. Побудова системи управління вартістю компанії / Н.А. Мамонтова // Актуальні проблеми економіки. — 2014. — № 1 (103). — С. 21—26.
5. Петленок Ю.В. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс]: навч. посібник / Ю.В. Петленко. — К.: Кондор, 2015. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) . — Заголовок з екрану.
6. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібн. / Г.І. Філіна. — 2-ге вид., перероб. та допов. — К.: Центр учбової літератури, 2013. — С. 320.
7. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підручник. — 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2014. — 375 с.
8. Ющенко А. Підходи та методи оцінки вартості бізнесу в сучасних умовах / А. Ющенко // Економічний аналіз. — 2015. — № 8(1). — С. 343—346.